

boru novely Synáček. Pisatelka totiž opomíjí kontrastní kompozici, které zdůrazňuje nejen dvojdmost podhorského prostředí (světla a stíny existence, rozhraní mezi venkovským a městemským prostorem aj.), ale také dvojdmost hlavní postavy, která kolísá mezi protikladnými póly života a při neschopnosti rozhodnout se pro určitý cíl bytí ntrácí hlubší smysl vlastní existence. Hlubší prhnik do tvaru zmíněné novely pak závisí na narativní perspektivě a na celém stylu jako sjednocujícím činiteli vyprávění. Naštěstí přednosti Boukalové práce jednoznačně převažují. Ocenění si zaslouží snaha o samostatnou interpretaci a v remalé míře rovněž promyšlenost všech formulací. Bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji ji vhodnotit známkou v ý b o r n ě.

Pardubice, 7.5. 2010

Doc. PhDr. Petr Poslední, OSc.

Oponentský posudek
na bakalářskou práci Kateřiny Soukalové
"Motivy smrti v díle Jaroslava Havlíčka"

Autorka práce přistupuje k tematologickému výkladu klíčových děl Jaroslava Havlíčka nejen s důkladnou znalostí umělcových próz a deníkových záznamů, ale také po prostudování rozsáhlé sekundární literatury týkající se jednak žánrových a historických souvislostí episovertelovy tvorby, jednak širší kulturní problematiky "smrti" jako symbolu lidské existence. Přinejmenším stojí za to připomenout, že si pisatelka připravila výzkumné pole tím, jak zohlednila kulturně logické poznatky domácích a zahraničních badatelů (Haškovcová, Monestier, Scherer, Steindl, Ulrichová, Kerrigan, Lansberg, Kossak, Ariés aj.), byť ne vždy dovede rozlišit, co je faktickým přínosem pro literárněvědnou interpretaci Havlíčkových děl uvažování historio-riografické, filosofické nebo kulturologické. Nicméně ocenění si zaslouží už samotná snaha propojit ve výkladu literárněhistorický kontext s kontextem širěji pojatého "myšlení o smrti". Díky tomu pak během analýzy jednotlivých tematických souvislostí Havlíčkových děl dovede motiv "smrti" nahlížet z různých zorných úhlů.

Celkové vyznění jinak velice zdařilé práce poněkud oslabuje kladení vedle sebe filozofických, historiografických a kulturologických kapitol (např. Pohled na smrt v minulosti, s.17 an,nebo Historie pohřbívání, s. 18 an.) a kapitol o expresionistické poetice, aniž by pisatelka dokázala zdůraznit expresionistický zvláštní zobrazení "smrti", jinak řečeno - aniž by ukázala, čím literatura teprve naše myšlení o "prožívaném čase" problematizuje, obohacuje, nabízí v překvapivých verzích. Totéž se posléze týká i Havlíčkova díla. Musíme se ptát - čím spisovatel do různých pojetí "smrti" v lidských dějinách vnáší nový rozměr? Podle takové logiky by pak bylo na místě položit si rovněž otázku, čím se Havlíček odlišuje od psychologické prózy Hostovského, Řezáčovy, Hanušovy a dalších. Bez významu by nebyla ani otázka, jak souvisí spisovatelovo pojetí konce lidského života (nebo "ohraničenosti lidského bytí") s východočeským regionem, chápaným jako symbolický (duchovní) prostor.

Jistou slabinou je i příliš úzké zaměření rozboru jen na motivy "konce", a to někdy motivy vytržené z celé tematické, kompoziční a jazykové výstavby konkrétního díla. Markantní je to např. během roz-